

Загальна інформація про проект USAID АгроІнвест

USAID АгроІнвест - це проект технічної допомоги, що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Метою проекту є сприяння відновленню економічного піднесення в сільськогосподарському секторі України на основі розвитку конкурентоспроможного агробізнесу різних організаційно-правових форм та масштабів. Проект ставить за мету сприяти зміцненню експортного потенціалу України як учасниці глобальної ініціативи з забезпечення продовольчої безпеки. Проект також покликаний допомогти українським селянам краще розуміти та захищати свої права на землю і продумано розпоряджатися своєю власністю для зміцнення добробуту своїх сімей та України в цілому.

Проект USAID АгроІнвест працює в трьох напрямках:

1. Підтримка стабільного законодавчого середовища, що сприятиме розвитку ринкової економіки

Проект USAID АгроІнвест бере участь у розробці стратегії ринкових реформ, що відповідає вимогам СОТ, і працює над реалізацією цієї стратегії спільно з урядом України і громадськими організаціями. Проект підтримує розвиток галузевих асоціацій, які сприятимуть реалізації ключових реформ, з тим щоб вони могли ефективно впливати на політику, а також здійснює програми підвищення правової обізнаності, щоб допомогти громадянам краще розуміти і захищати свої права на землю.

2. Стимулювання доступу аграріїв до фінансування

Проект USAID АгроІнвест допомагає малим і середнім виробникам (МСВ) отримати доступ до фінансових послуг. Він працює з фінансовими установами, постачальниками матеріально-технічних ресурсів, техніки та обладнання, переробниками, трейдерами та іншими учасниками ланцюжка доданої вартості, підтримуючи розширення лінійки доступніших фінансових продуктів, що враховують потреби сільгосптоваровиробників.

3. Сприяння розвитку ринкової інфраструктури для МСВ

Проект USAID АгроІнвест сприяє зміцненню організацій виробників і кооперативів, а також створює й розвиває ефективні маркетингові канали для МСВ. Проект надає допомогу підприємствам і некомерційним організаціям з метою розвитку оптових та/або регіональних ринків, а також розбудови ринку послуг й інфраструктури, включаючи створення потужностей для зберігання продукції в охолоджену стані, сортування й пакування.



USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Проект АгроІнвест

Вісник Проекту USAID АгроІнвест

Листопад 2014 року

Новини Проекту	4
Семінар-тренінг для місцевих кооперативних інструкторів, Івано-Франківськ	2
Радіопрограма «Моя земля – моє право»	2
Урочистий запуск Програми партнерства з DCA, Київ	3
Вебінар «Спрощення процедури оформлення спадщини та реєстрації прав спадкоємців на успадковане ними нерухоме майно»	4
Семінар «Актуальні питання оподаткування та складання річної звітності; проблеми реєстрації договорів оренди», Дніпропетровськ	4
Круглий стіл з метою адаптації українського законодавства, що регулює діяльність кредитних спілок, до європейських стандартів, Київ	5
Конференція «Ринки плодоовочевої продукції Європи та України: виклики та перспективи», Львів	6
Семінар "Здійснення державного контролю за використанням та охороною земель", Київ	8
Навчальна поїздка з питань розвитку системи збуту продукції фермерських господарств, Львів	9
Стажування "Інтенсивне бджільництво – система Apipol", Польща	9
Круглий стіл «Актуальні проблеми адміністрування ПДВ в умовах реформування податкової системи України», Київ	10
Круглий стіл на тему: «Реєстрація речового права на земельні ділянки», Тернопільська область	10
Тренінг для партнерських галузевих асоціацій Проекту USAID АгроІнвест «Секрети публічного виступу», Київ	11
Прес-конференція «Селянський майдан пропонує план реалізації нової аграрної політики з її кадровим забезпеченням», Київ	12
Радіопрограма «Моя земля – моє право»	12
Круглий стіл «Логістика та ринки плодоовочевої продукції. Проблеми створення», Херсон	12
V Український зерновий конгрес, Київ	13
Тренінг "Обмін досвідом агрокредитування та інформування про зміни в законодавстві по кредитних спілках", Київ	13
Наступні події	14
АгроІнвест у ЗМІ	16
Інформаційні матеріали Національного прес-клубу з аграрних і земельних питань	18

Семінар-тренінг для місцевих кооперативних інструкторів, Івано-Франківськ



5 листопада 2014 року партнером Проекту USAID АгроІнвест – Націо-

нальною асоціацією сільськогосподарських дорадчих служб України був проведений одноденний семінар-тренінг для місцевих інструкторів у сфері сільськогосподарської обслуговуючої кооперації в Івано-Франківській області.

Захід був проведений у рамках реалізації проекту «Зміцнення спроможності Національної асоціації

сільськогосподарських дорадчих служб України у сфері розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації», який

впроваджується за підтримки Проекту USAID АгроІнвест.

Мета заходу: підготовка місцевих інструкторів у сфері сільськогосподарської обслуговуючої кооперації, підвищення професійного рівня фахівців у цій галузі.

У семінарі взяли участь фахівці департаменту агропромислового розвитку обласної державної адміністрації, представники органів місцевої влади та місцевого самоврядування, кооперативів, фермери та сільськогосподарські дорадники, які опікуються проблемами сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Програма навчання включала:

- Зарубіжний та вітчизняний досвід розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації;
- Правові засади діяльності сільсь-

когосподарських обслуговуючих кооперативів (СОК);

- Де взяти ресурси на підтримку СОК;
 - Алгоритм створення кооперативу;
 - Особливості розробки та застосування Статуту, Примірних правил внутрішньогосподарської діяльності обслуговуючого кооперативу;
 - Особливості економічних відносин учасників кооперативів та їх облікове супроводження;
 - Фінансова діяльність кооперативу;
 - Забезпечення життєдіяльності СОК. Обмін досвідом;
 - Практичні заняття: робота в групах.
- За результатами проходження навчання слухачам були видані сертифікати.



Радіопрограма «Моя земля – моє право»

11 листопада 2014 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі «Колос», вийшла в ефір чергова радіопрограма «Моя земля – моє право».

Випуск був підготовлений у рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID АгроІнвест.

Тема випуску: [«Які правові поради власникам паїв, що здають свою землю в оренду, пропонують юристи?»](#)



Урочистий запуск Програми партнерства з DCA, Київ

14 листопада 2014 року Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) і п'ять кредитних спілок України: Анісія (Львів), Вигода (Стрий, Львівська область), Громада (Херсон), Народна довіра (Херсон) та Харківська каса взаємодопомоги (Харків) – оголосили про початок програми, в рамках якої планується підтримати розвиток аграрного сектора у Львівській, Херсонській та Харківській областях шляхом кредитування на суму до 6 мільйонів доларів США протягом наступних 8 років. Департамент кредитування розвитку USAID (DCA) співпрацює з українськими кредитними спілками вперше.

«Ця програма є унікальною можливістю для малих та середніх сільгоспвиробників збільшити свою ефективність, застосувати сучасні аграрні технології, а також покращити якість і кількість продукції, яку вони виробляють, – зазначив Джед Бартон, Директор Місії USAID в Україні. – Маємо надію, що це партнерство покладе ефективний початок подібним зусиллям задля збільшення доступу малих та середніх агровиробників до фінансування по всій Україні».

Аграрний сектор здатен стати рушійною силою зростання економіки України та поліпшення добробуту для мільйонів

людей. Те, що Україна поки що не змогла реалізувати потенціал аграрного сектора, значною мірою обумовлене низькою продуктивністю і слабкою конкурентоспроможністю, особливо у сегменті малих та середніх виробників (МСВ), що є результатом серйозних фінансових обмежень, а також слабкою ринковою інфраструктурою сектора.

Банки, як правило, не кредитують малих та середніх виробників через невелику площу земель, які вони обробляють, а також їхню низьку рентабельність. Водночас кредитні спілки зацікавлені фінансувати ці категорії виробників з метою підтримати їхній розвиток та зростання. Партнерство USAID із зазначеними кредитними спілками є надзвичайно важливим для малих і середніх виробників України, які знаходяться у складному фінансовому середовищі та за економічних викликів, з якими стикається Україна сьогодні.

«Це партнерство допоможе нам збільшити кредитування, яке ми надаємо



сільськогосподарським товаровиробникам; іншими словами, завдяки механізму розподілу ризиків, втіленому в програмі DCA, ми зможемо краще задовольняти фінансові потреби наших членів, які займаються сільським господарством», – сказала Марія Сьюма, голова правління кредитної спілки «Вигода» з міста Стрий Львівської області.

Департамент кредитування розвитку USAID співпрацює з фінансовими установами з метою розширення джерел фінансування, які можуть бути використані для інвестування в ринки, що потребують кредитування для досягнення критично важливих результатів розвитку.



Вебінар «Спрощення процедури оформлення спадщини та реєстрації прав спадкоємців на успадковане ними нерухоме майно»

14 листопада 2014 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – ГО «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» – провела вебінар для голів сільських

та селищних рад на тему «Спрощення процедури оформлення спадщини та реєстрації прав спадкоємців на успадковане ними нерухоме майно». Мета проведення вебінару – в рамках підвищення

кваліфікації голів сільських та селищних рад надати систематизований огляд змін у законодавстві, розглянути особливості прийняття спадщини в сільській місцевості.

Семінар «Актуальні питання оподаткування та складання річної звітності; проблеми реєстрації договорів оренди», Дніпропетровськ

19 листопада 2014 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – ГО «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» – спільно з Дніпропетровською обласною асоціацією фермерів та приватних землевласників та Учбовим центром підвищення кваліфікації працівників агропромислового комплексу провела семінар для голів селянських фермерських господарств на тему «Актуальні питання оподаткування та складання річної звітності; проблеми реєстрації договорів оренди». У заході взяли участь:

- О.Г. Васильєва –

виконавчий директор ГО «Громадська платформа впровадження земельної реформи»;
- М.Р. Заклецька - начальник відділу реєстраційної служби Головного управління юстиції у Дніпропетровській області;
- І.Л. Коноваленко – експерт у сфері оподаткування ГО «Громадська платформа впровадження земельної реформи». Мета заходу полягала в тому, щоб надати керівникам районних асоціацій фермерів та приватних землевласників актуальну інформацію з питань оподаткування, складання річної звітності та реєстрації договорів оренди. У ході семінару було розглянуто такі питання:

1. Специфіка оподаткування фермерських господарств:

- Системи оподаткування;
- Єдиний сільгосподаток як оптимальна система оподаткування;

(особливості сплати, пільги).

2. Підготовка річної звітності:

- Форми звітності;
- Терміни надання звітності;
- Деякі особливості складання.

3. Реєстрація договорів оренди:

- Законодавча основа оренди земельної ділянки;
- Оренда земельних ділянок різної власності;
- Земельні ділянки, що не підлягають передачі в оренду;
- Перехід права власності земельних ділянок;
- Суборенда;
- Особливості договору оренди земельної ділянки;
- Порядок реєстрації договору оренди.

У ході семінару слухачі отримали відповіді на запитання та роздатковий матеріал, а також консультації з окремих актуальних питань.



Круглий стіл з питань адаптації українського законодавства, що регулює діяльність кредитних спілок, до європейських стандартів, Київ

20 листопада 2014 року Проект USAID АгроІнвест провів засідання круглого столу "Підведення підсумків навчально-ознайомчої поїздки до Польщі для ознайомлення з практичним досвідом реформування законодавства, яке регулює діяльність кредитних спілок, у відповідності до стандартів Європейського Союзу. Обговорення можливостей, рекомендацій та плану дій щодо реформування законодавства України, яке регулює діяльність кредитних спілок України, у напрямку гармонізації зі стандартами ЄС".

У засіданні взяли участь головний консультант секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності Тетяна Боцула, консультант секретаріату Комітету ВР з питань європейської інтеграції Юрій Мартинов, начальник відділу пруденційного нагляду за кредитними установами та бюро кредитних історій Нацкомфінпослуг Ігор Невінчаний, заступник директора департаменту фінансової політики Міністерства фінансів України Андрій Страшний, Президент НАКСУ Петро Козинець, Віце-президент НАКСУ Людмила Кравченко, Президент ВАКС Вікторія Волковська, вико-

навчий директор ВАКС Ольга Мороз, заступник керівника Проекту USAID АгроІнвест Олександр Каліберда, спеціаліст Проекту з агрофінансування Олег Стоянов. Модератором заходу виступила Наталія Ліщитович, керівник напряму «Розвиток фінансування МСВ» Проекту АгроІнвест.

У ході круглого столу були обговорені думки представників органів державної влади, асоціацій кредитних спілок щодо конкретних моделей та практичних кроків із реформування законодавчого середовища, яке має сприяти прискореному розвитку кредитних спілок у відповідності до євроінтеграційних прагнень України. Під час розгляду питання розмежування повноважень регулювання та нагляду між Міністерством фінансів України (щодо регулювання в частині ухвалення нормативно-правових підзаконних актів) та органом нагляду за діяльністю фінансових установ (у частині нагляду та контролю за дотриманням вимог законодавства) відповідно до світової практики представники Комітетів Верховної Ради та Міністерства фінансів підтримали пропозиції НАКСУ про доцільність

такого розмежування, а також доопрацювання комплексного законопроекту про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування та розвитку національної системи кредитної кооперації.

Також було наголошено на необхідності перегляду нормативно-правової бази в розрізі ринків фінансових послуг з метою зменшення регуляторного та наглядового тиску, а також створення регуляторного середовища, спрямованого на розвиток ринків фінансових послуг. Під час засідання обговорювались пропозиції щодо уникнення зайвого регулювання діяльності кредитних спілок та питання запровадження самоконтролю в рамках професійних об'єднань з набуттям ними частини функцій органу нагляду за діяльністю фінансових установ. Крім того, було приділено увагу питанню участі кредитних спілок у системах гарантування вкладів згідно вимог законодавства ЄС.

За результатами обговорення було прийняте рішення узагальнити пропозиції учасників ринку по кожному з напрямів реформування законодавчого середовища щодо діяльності кредитних спілок з

урахуванням європейського досвіду шляхом доопрацювання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування та розвитку національної системи

кредитної кооперації», який містить стратегію розвитку ринку кредитної кооперації, а також Проєкту Виключень із Директив ЄС про регулювання діяльності кредитних установ.

Представники ВАКС і НАКСУ з метою розгляду особливо важливих на сьогодні питань діяльності ринку кредитної кооперації запропонували створити при Нацкомфінпослуг тимчасову робочу групу.

Конференція «Ринки плодоовочевої продукції Європи та України: виклики та перспективи», Львів

20 листопада 2014 року у Львові відбувся круглий стіл за підтримки Проєкту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «АгроІнвест» та ринку сільськогосподарської продукції «Шувар», на якому було проаналізовано розширення можливостей для збуту свіжих овочів і фруктів у зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію з ЄС. В обгово-

ренні взяли участь Директор Місії Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) Джед Бартон, а також представники Міністерства аграрної політики і продовольства України та обласних державних адміністрацій.

“В партнерстві з ринком «Шувар» USAID підтримує навчання агровиробників з усієї країни з питань сучасних методів

післяврожайної обробки, організації логістичних ланцюгів, методів маркетингу та ціноутворення, – відзначив Директор Місії USAID Джед Бартон. – Сподіваємось, що результати цього партнерства стануть початком плідної співпраці між малими та середніми виробниками та оптовими торговими закладами по всій країні”. Крім того, учасники круглого столу обговорили питання безпечності плодоовочевої продукції та проблеми і перспективи її міжнародної сертифікації як засобу підвищення конкурентоспроможності. Оскільки в Україні малі та середні сільгоспвиробники та сімейні ферми виробляють понад 80% плодоовочевої продукції, підкреслювалося, що основним шляхом для виходу їх на ринок як України, так і Європи є об'єднання в маркетингові групи та кооперативи. Ринок «Шувар» відіграє роль каталізатора в цих процесах, надаючи маркетинговим групам цілу низку послуг з передпродажної переробки, охолодження, зберігання та дистанційного продажу продукції. Учасники круглого столу



ознайомилися також з роботою Центру передпродажної підготовки плодоовочевої продукції та організації торгівлі на ринку «Шувар».

Завдяки родючим землям та сприятливим кліматичним умовам Україна має значний потенціал розвитку сільського господарства. Аграрний сектор здатен стати рушійною силою зростання економіки України та процвітання її населення. Те, що Україна досі не змогла реалізувати потенціал аграрного сектора для підвищення рівня життя, зміцнення економіки в цілому і сприяння глобальній продовольчій безпеці, значною мірою обумовлене слабкою ринковою інфраструктурою сектора, що призводить до зниження конкурентоспроможності, особливо у сегменті малих та середніх виробників.

Шляхи подолання саме цих проблем, а також перспективи та виклики виходу вітчизняних виробників плодоовочевої продукції на ринки Європи та України обговорили учасники круглого столу. Велику увагу на цьому заході було приділено новим перспективам, які відкриваються перед плодоовочевим сектором України у зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію з ЄС.



Семінар "Здійснення державного контролю за використанням та охороною земель", Київ



На семінарі були розглянуті такі питання:

1. Здійснення державного контролю за використанням та охороною земель захист земель у Німеччині та ЄС:

- законодавчі норми;
- інституційна організація;
- контроль за дотриманням законодавчих норм;

- база даних щодо використання земель в усій Німеччині;
- використання земельних ділянок, на яких розташовані меліоративні системи.
- 2. Державне регулювання проведення рекультивациі, консервації порушених земель.

20 листопада 2014 року Ресурсним центром з прав на землю, створеним Земельною спілкою України за підтримки Проекту USAID AgroInvest, у рамках співпраці з німецькою компанією BVVG було проведено семінар на тему: «Здійснення державного контролю за використанням та охороною земель». У семінарі взяли участь 70 осіб.



Навчальний семінар з агротехнологій для фінансових спеціалістів банку «Мета-банк», Запоріжжя



21 листопада 2014 року Проект USAID AgroInvest провів навчальний семінар з питань агротехнологій для фінансових спеціалістів у м. Запоріжжя. Навчальний модуль розро-

блено фахівцями Проекту для кредитних спеціалістів банку-партнера «Мета-банк». Навчання було присвячене важливим аспектам логістики сільськогосподарського виробництва такої продукції:

- 1) Зернові та технічні культури;
- 2) Фрукти, овочі та ягідні культури;
- 3) Молоко та м'ясо.

На семінарі були розкриті деталі виробництва, оцінка доходів та прямих витрат, операцій на фінансовий вплив основних складових на результати виробництва. У тренінгу взяли участь 15 кредитних спеціалістів "Мета-банку".

Навчальна поїздка з питань розвитку системи збуту продукції фермерських господарств, Львів

20-21 листопада 2014 року Проект USAID AgroInvest у співпраці із парт-



нерськими організаціями провів навчальну поїздку з питань розвитку системи збуту продукції фермерських господарств Вінницької області на прикладі роботи оптового ринку сільгосппродукції «Шувар». Під час поїздки учасники мали можливість ознайомитися із питаннями діяльності ринку "Шувар", вимогами ринку до поставок плодово-овочевої та іншої про-

дукції, виробництва і збуту сільськогосподарської продукції, що хвилюють фермерів, забезпечення дієвості роботи фермерських груп.



Стажування "Інтенсивне бджільництво – система Аріпол", Польща

23-27 листопада 2014 року Проект USAID AgroInvest разом з Фондом «Central European Academy Studies and Certification» (CEASC), Бидгощ (Польща) у співпраці з дослідницьким підприємством "Аріпол KRAKOW", м. Краків (Польща), Університетом Економічним в Краківі (UEK), м. Краків (Польща) та Громадською

організацією «Місія захисту бджіл імені Петра Хмари», м. Київ, у рамках проекту BusinessWeek-2014 стажування за програмою "Інтенсивне бджільництво - система Аріпол". Під час стажування розглядалися такі питання:

- Ринок меду та продуктів бджільництва ЄС;
- Програма розвитку бджільництва в системі Аріпол

сік з використанням електроніки та інформатики;

- Продукти бджільництва та їх застосування в фармацевтичних препаратах нового покоління та ін.



- створення нових робочих місць;
- Лабораторна та навчальна бази інтенсивного бджільництва;
- Моніторинг па-



Круглий стіл «Актуальні проблеми адміністрування ПДВ в умовах реформування податкової системи України», Київ

24 листопада 2014 року Проект USAID АгроІнвест взяв участь у круглому столі «Актуальні проблеми адміністрування ПДВ в умовах реформування податкової системи України», організаторами якого виступили Українська аграрна конфедерація, Проект АгроІнвест та адвокатське об'єднання «Сюткин і партнери». У заході взяли участь керівники департаментів Мінагрополітики та Мінфіну, члени громадської організації УАК, науков-

ці, незалежні експерти, представники Київської агропромислової біржі, Асоціації платників податків України та ЗМІ. Обговорювалися проблемні питання запровадження ПДВ-рахунків, відшкодування ПДВ експортерам, перспективи фіксованого сільгосподатку та спеціального режиму оподаткування ПДВ. Учасники круглого столу прийшли згоди про збереження існуючого спеціального режиму оподаткування аграрного сек-

тору до 1 січня 2018 року з одночасним напрацюванням змін до системи оподаткування з урахуванням диференційного підходу до різних категорій сільськогосподарських товаровиробників. Також обговорювалися пропозиції щодо відтермінування впровадження ПДВ-рахунків як через неготовність електронної системи, так і через додаткове ускладнення адміністрування податків, особливо для дрібних сільгосптоваровиробників.

Круглий стіл на тему: «Реєстрація речового права на земельні ділянки», Тернопільська область



24 листопада 2014 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – регіональна громадська організація «Перший аграрний кластер» – провела в смт Гусятин Тернопільської області в приміщенні районної державної адміністрації круглий стіл на тему: «Реєстрація речового права на земельні ділянки». Захід відбувся в рамках реалізації проекту «Врегулювання земельних відносин в сільській місцевості», який реалізується за фінансової

підтримки АгроІнвесту. На даному заході були присутні: голова Гусятинської РДА Ігор Аніловський, заступник голови РДА Ігор Гайдук, голова Гусятинської районної ради Василь Бойчук, начальник Головного управління Держземагенства в Тернопільській області Віктор Мартинюк, в.о. начальника відділу Держземагенства в Гусятинському районі Наталя Дубенко, сільські та селищні голови району, секретарі та землевпорядники місцевих рад, працівники райдержадміністрації. Круглий стіл відкрив голо-

ва Гусятинської райдержадміністрації Ігор Аніловський, який наголосив на тому, що в земельному законодавстві відбулись значні зміни і тому було вирішено провести круглий стіл за участі юриста із земельних питань регіональної громадської організації «Перший аграрний кластер», начальника головного управління Держземагенства, сільських, селищних та міських голів району, працівників органів місцевого самоврядування з метою обговорення цих змін.

Юрист РГО «Перший аг-

рарний кластер» Володимир Гарагуц ознайомив учасників з інформацією про цілі та завдання проекту «Врегулювання земельних відносин в сільській місцевості», розповів про результати його впровадження, а також розкрив тему: «Особливості приватизації земельних ділянок за новим земельним законодавством». Начальник Головного

управління Держземагентства у Тернопільській області Віктор Мартинюк розкрив теми: «Реєстрація речового права» та «Новели чинного законодавства, які стосуються порядку надання земель сільськогосподарського призначення в оренду». Після кожного викладеного питання було проведено обговорення на пред-

мет розуміння нового в законодавстві та використання цих положень на практиці. Доповідачі провели дискусію з учасниками круглого столу з вирішення земельних спорів у сільській місцевості у форматі «питання-відповідь». По завершенні заходу було проведено індивідуальне консультування учасників.



Тренінг «Секрети публічного виступу», Київ

25 листопада 2014 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Український освітній центр реформ – у партнерстві з МГО «Інтерньюз-Україна» провів тренінг на тему «Секрети публічного виступу».

У тренінгу взяли участь партнерські галузеві асоціації Проекту USAID АгроІнвест. Учасники тренінгу оволоділи такими практичними індивідуальними навичками:

- Як підготуватися до успішного публічного виступу;
- Як успішно представити себе і свою Організацію перед аудиторією;
- Як зацікавити аудиторію;
- Як переконати аудиторію;
- Як відповідати на гострі чи «незручні» питання;
- Як уникнути провокаційних питань;
- Як перемогти в дискусії;
- Секрети вдалих виступів;
- Як професійно спілкува-

тись з журналістами та давати інтерв'ю;

- Як зрозуміти логіку думок репортера;
- Як сформулювати і успішно передати журналісту вашу точку зору;
- Види інтерв'ю та практичні поради («прямий ефір», у запису)
- Якими є права у інтерв'юерів та заповіді для них;
- Як професійно побудувати повідомлення;
- Що робити у разі «провокаційних» інтерв'ю;
- Як відповідати на гострі чи «незручні» запитання (в т.ч. на «дзвінки до студії»);
- Ваші «виграшні» моменти у «прямому ефірі» («зірка ефіру»)
- Як дати успішне інтерв'ю для «теленовін» та «радіоновин»;
- Як дати успішне інтерв'ю для тематичної теле- чи радіопередачі;
- Інтерв'ю для газети: ме-

ханізми і тонкощі успішної публікації.



Прес-конференція «Селянський майдан пропонує план реалізації нової аграрної політики з її кадровим забезпеченням», Київ

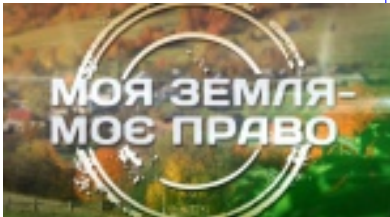


26 листопада 2014 року керівники галузевих асоціацій – партнерів Проекту USAID AgroInvest провели прес-конференцію на тему «Селянський майдан пропонує план реалізації нової аграрної

політики з її кадровим забезпеченням».

У заході взяли участь президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України М.С. Миркевич, президент Союзу сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України І.Ф.Томич, президент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України Р.Я. Корінець та голова Партії відродження села Д.О.Воронін. Основний посыл їх промови:

змінити аграрну політику на користь дрібних виробників та розвитку сільської місцевості, відійти від декларацій, а перейти до політики, спрямованої на добробут людей, забезпечення якості їх життя. Запропоновано диференційовану систему оподаткування, нову систему управління аграрним сектором, підвищення ролі саморегулювних організацій.



Радіограма «Моя земля – моє право»

25 листопада 2014 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі «Колос», вийшла в ефір чергова радіограма «Моя земля – моє право». Випуск був підготовлений

у рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID AgroInvest.

Тема випуску: [“Нові можливості фінансування малих і середніх виробників сільськогосподарської продукції кредитними спілками”](#)

Круглий стіл «Логістика та ринки плодоовочевої продукції. Проблеми створення», Херсон



26 листопада 2014 року Проект USAID AgroInvest у співпраці з Херсонською ОДА провів круглий стіл «Логістика та ринки плодоовочевої продукції. Проблеми створення». У круглому столі взяли участь представники органів місцевого самоврядування, учасники сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та

інших організацій, які беруть участь у реалізації проектів створення об'єктів ринкової інфраструктури (ринків, плодоовочесховищ, молокопереробних цехів, сервісно-забійних цехів). Учасники заходу обговорили результати впровадження проектів створення об'єктів ринкової інфраструктури в Херсонській області та план дій на 2015 рік. Одним із важливих питань було обговорення можли-

вості та підходів до впровадження програми забезпечення учнів шкіл області свіжим молоком та залучення до цієї програми кооперативу «Молочний Дністер». За результатами круглого столу учасники дійшли згоди про те, що всі партнери Проекту USAID AgroInvest розроблять до 5 грудня календарні плани впровадження проектів на 2015 рік.

V Український зерновий конгрес, Київ

25-26 листопада 2014 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Українська зернова асоціація спільно з інформаційно-аналітичним агентством «АПК-Інформ» та у партнерстві з Європейським банком реконструкції і розвитку, Продовольчою і сільськогосподарською організацією ООН (ФАО) та Міжнародною асоціацією торгівлі зерном і кормами (GAFTA) і Проектом USAID АгроІнвест провели другий раунд V Українського зернового конгресу. Директор Місії Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) Джед Бартон виступив на церемонії урочистого відкриття конгресу з вітальним словом. Він відзначив: «Ми пишаємося тим, що в партнерстві з Урядом України та аграрним бізнесом долучилися до організації цього конгресу. Уряд Сполучених Штатів Америки і зокрема USAID і надалі надаватимуть підтримку розвитку економіки Украї-

ни та її сільськогосподарського сектору». У рамках конгресу розглядалися найбільш актуальні питання функціонування світового та українського зернових ринків, дано оцінки факторів, що визначає умови ефективної зернової торгівлі в Чорноморському регіоні, позначені орієнтири розвитку зернового сектора України на середньо- та довгострокову перспективу. Основними темами конгресу стали:

- Макроекономічна ситуація в Україні та її вплив на подальший розвиток бізнесу;
- Світовий ринок зерна: фактори впливу, формування попиту;
- Світова торгівля зерном: міжнародний досвід і можливості для України;
- Досвід роботи аграрного сектора у Франції та можливості його застосування в Україні;
- Перспективні ринки

збуту українського зерна: попит та особливості торгівлі в 2014/15 маркетинговому році;

- Проблемні питання логістики та сертифікації зернових вантажів;
- Стан елеваторної інфраструктури України як стримуючий фактор розвитку зернового ринку;
- Умови розвитку біоенергетики в Україні (сировинна база, переробка, застосування).

Крім того, конгрес сприяв проведенню ефективного діалогу між бізнесом і владою. Особливе значення даний діалог матиме цього року, адже учасники не лише проаналізували взаємодію державних структур і аграрного бізнесу протягом останніх трьох маркетингових сезонів, а й визначили ключові аспекти формування нової аграрної політики.



Тренінг "Обмін досвідом агрокредитування та інформування про зміни в законодавстві по кредитних спілках", Київ

26 листопада 2014 року Інформаційно-консультаційна служба (ІКС) Національної асоціації кредитних спілок України (НАКСУ), створеної за підтримки Проекту USAID АгроІнвест, провела тренінг для кредитних спілок – членів Робочої групи НАК-

СУ з агрокредитування на тему "Обмін досвідом в агрокредитування та інформування про зміни в законодавстві по кредитних спілках". У рамках тренінгу окремі кредитні спілки – учасники Робочої групи – представили свої успішні напрацю-

вання з агрокредитування, а фахівці ІКС поінформували учасників тренінгу про основні зміни в бухгалтерському обліку й звітності, зокрема, про перехід кредитних спілок на міжнародні стандарти фінансової звітності.

Наступні події

4 грудня 2014 року

VI Міжнародна конференція «Ведення агробізнесу в Україні: перспективи 2015 року», Київ

4 грудня 2014 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу» – у співпраці з агентством «AgriEvent» проведе VI Міжнародну конференцію «Ведення агробізнесу в Україні: перспективи 2015 року».

Мета конференції: створення комплексного уявлення про перспективи роботи аграрних компаній у 2015 році, починаючи від кон'юнктури ринків аграрної продукції та сировини і закінчуючи аграрною політикою та можливостями доступу до ринків ЄС.

- Серед тем, які будуть обговорюватись на конференції:
- Перспективи українського агробізнесу в 2015 році;
- Аграрна продукція України: конкурентоспроможність та прибутковість;
- Освоєння нових зовнішніх ринків українським агробізнесом.

Місце проведення: Фермонт Гранд Готель Київ (вул. Набережно-Хрещатицька, 1, м. Київ).

5 грудня 2014 року

«Елементи технології виробництва томатів та огірків у плівкових теплицях. Системи захисту рослин у весняному та осінньому оборотах», Херсонська область

5 грудня 2014 року Проект USAID АгроІнвест проводить семінар "Елементи технології виробництва томатів та огірків у плівкових теплицях. Системи захисту рослин у весняному та осінньому оборотах". Семінар проводиться для овочівників – членів кредитної спілки «Єдність». Мета заходу: навчання фермерів ефективним елементам агротехнологій томатів та огірків, й, особливо, системам захисту рослин. Цей захід сприятиме технологічному розвитку дрібних сільгоспвиробників, що, у свою чергу, підвищить їх кредитоспроможність.

Місце проведення: Гола Пристань, Херсонська область.

5 грудня 2014 року

Презентація результатів проекту «Створення мережі правової підтримки сільського населення в галузі земельних відносин», Дніпропетровськ

5 грудня 2014 року партнер Проекту USAID АгроІнвест

– ГО «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» – проводить презентацію результатів впровадження проекту «Створення мережі правової підтримки сільського населення в галузі земельних відносин». Презентація проводиться в рамках звітної конференції Дніпропетровської обласної асоціації органів місцевого самоврядування.

Мета заходу: обговорити результати впровадження проекту та запропонувати нові напрями формування правової підтримки сільського населення.

Місце проведення: приміщення громадської приймальні організації за адресою: Дніпропетровськ, пр. Кірова, 2.

8-9 грудня 2014 року

XI Міжнародна конференція «Овочі і фрукти України – 2014», Київ

8-9 грудня 2014 року Проект USAID АгроІнвест візьме участь у роботі XI Міжнародної конференції «Овочі і фрукти України – 2014». На конференції розглядатимуться такі питання:

- Ринок картоплі, овочів і фруктів України та Росії: ексклюзивні прогнози виробництва, цін, експорту та імпорту. Аналіз помилок минулого сезону;
- Світовий ринок: ексклюзивні прогнози провідних світових експертів;
- Україна - ЄС: перспективи торгівлі;
- Інвестиційний форум: оцінка найбільш перспективних ніш плодоовочевого бізнесу;
- Технологічний форум: прогресивні тенденції в технологіях виробництва фруктів, ягід, овочів і картоплі;
- Сучасні технології зберігання, охолодження та збереження якості продукції;
- Сортування, упаковка та інші сучасні способи післязбиральної та передпродажної доробки плодоовочевої продукції;
- Маркетинг плодоовочевої продукції.

У рамках конференції від Проекту USAID АгроІнвест буде зроблена презентація на тему «Розвиток ринкової інфраструктури плодоовочевого сектору у світлі останніх геополітичних подій в Україні».

Місце проведення: готель «Русь», вул. Госпітальна, 4, м. Київ.

9 грудня 2014 року

Радіопрограма «Моя земля – моє право»

9 грудня 2014 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі «Колос», вийде в ефір чергова радіо-програма «Моя земля – моє право».

Випуск готується у рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID AgroInvest.

Тема випуску: «Чи знайдеться на Новорічному столі місце для свинини?».

9-10 грудня 2014 року

Науково-практична конференція НАКСУ на тему: «Стратегія розвитку кредитних спілок України. Реалії, виклики, перспективи. Залучення кредитних спілок для забезпечення підтримки національного виробника, підприємницьких ініціатив та аграрного виробництва», Київ

9-10 грудня 2014 року Національна асоціація кредитних спілок України (НАКСУ) спільно з Проектом USAID AgroInvest проводить науково-практичну конференцію для членів кредитних спілок на тему: «Стратегія розвитку кредитних спілок України. Реалії, виклики, перспективи. Залучення кредитних спілок для забезпечення підтримки національного виробника, підприємницьких ініціатив та аграрного виробництва». На конференції будуть обговорюватися актуальні питання вдосконалення законодавства, яке регулює діяльність кредитних спілок, у напрямі гармонізації із стандартами ЄС, а також сприяння орієнтації кредитних спілок на фінансування виробничої діяльності своїх членів, зокрема, в агросекторі, для зміцнення та прискореного розвитку економіки України.

Місце проведення: Київ

10 грудня 2014 року

Засідання робочої групи з розвитку сільського зеленого туризму, Київ

10 грудня 2014 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні – проводить засідання робочої групи за участю представників Спілки в областях України. На засіданні розглядатимуться питання розвитку сільського зеленого туризму в Україні у світлі Угоди про асоціацію з ЄС, а також питання інституційного розвитку Спілки сільського зеленого туризму.

Місце проведення: м. Київ, вул. Володимирська 4, 2-й поверх, офіс Проекту USAID AgroInvest.

11 грудня 2014 року

Презентація результатів соціологічного дослідження «Типові проблеми, що є причинами конфліктів у сфері реалізації права на землю та можливі шляхи їх вирішення», Дніпропетровськ

11 грудня 2014 року партнер Проекту USAID AgroInvest – ГО «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» – презентує результати соціологічного дослідження «Типові проблеми, що є причинами конфліктів у сфері реалізації права на землю та можливі шляхи їх вирішення». Дослідження було проведене в сільських районах Дніпропетровської області у вересні – жовтні 2014 року.

Місце проведення: Дніпропетровськ, приміщення Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

11 грудня 2014 року

Круглий стіл «Коаліційна угода: аграрний блок та земельні питання», Київ

11 грудня 2014 року відбудеться чергове засідання Національного прес-клубу з аграрних і земельних питань. Захід проводиться у форматі круглого столу на тему "Коаліційна угода: аграрний блок та земельні питання" у рамках інформаційно-роз'яснювальної кампанії "Моя земля -- моє право", яка здійснюється Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID AgroInvest. До участі в заході запрошено представників Верховної Ради України, Міністерства аграрної політики і продовольства, виробників та галузевих асоціацій.

Місце проведення: вул. Б. Хмельницького, 8/16, Київ, Укрінформ.

11-12 грудня 2014 року

Навчальний семінар з агротехнологій для кредитних спеціалістів партнерських кредитних спілок, Харків

11-12 грудня 2014 року проект USAID AgroInvest проводить дводенний семінар з питань економіки та агротехнологій сільськогосподарських галузей для кредитних спеціалістів. Навчальний модуль розроблено фахівцями Проекту для кредитних спеціалістів партнерських кредитних спілок «ХКВД», «Слобожанська», «Карат». Навчання охоплює важливі економічні та технологічні аспекти основних сільськогосподарських галузей.

Місце проведення: Харків

16 грудня 2014 року**І звітно-виборчий 3'їзд уповноважених представників членів Аграрного союзу України, Київ**

16 грудня 2014 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Аграрний союз України – проводить І звітно-виборчий 3'їзд уповноважених представників членів Аграрного союзу України. На розгляд винесено питання роботи Аграрного союзу України за період з 11 жовтня 2012 року по 16 грудня 2014 року та заходи щодо подальшої розбудови, організаційного зміцнення і підвищення рівня та ефективності діяльності його структур на усіх рівнях. Відбудуться також вибори до складу Ради та Голови АСУ.

Місце проведення: Київ.

16 грудня 2014 року**Круглий стіл «Адаптація українського законодавства, що регулює діяльність кредитних спілок, до європейських стандартів», Київ**

16 грудня 2014 року Проект USAID АгроІнвест проводить наступний із серії круглих столів на тему «Адаптація українського законодавства, що регулює діяльність кредитних спілок, до європейських стандартів».

Захід проводиться за підсумками навчально-ознайомчої поїздки делегації державних установ України до Польщі, що відбулася у жовтні 2014 року.

У круглому столі візьмуть участь представники Міністерств фінансів, економічного розвитку та торгівлі, аграрної політики та продовольства, Національного банку України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та інших державних установ.

Місце проведення: Київ, вул. Володимирська 4, 2-й поверх, офіс Проекту USAID АгроІнвест.

17 грудня 2014 року**«Ефективне кролівництво в умовах особистого селянського господарства», Львівська область**

17 грудня 2014 року Проект USAID АгроІнвест проводить семінар «Ефективне кролівництво в умовах особистого селянського господарства». Семінар проводиться для кролівників та бажаючих – членів кредитної спілки «Вигода» – з метою ознайомлення селян з сучасними технологіями та економікою кролівництва в умовах домогосподарств. Цей захід сприятиме технологічному розвитку дрібних сільгоспвиробників, що, у свою чергу, підвищить їх кредитоспроможність.

Місце проведення: с. Гірне, Стрийський район, Львівська область.

17 грудня 2014 року**Семінар для землевпорядників сільських та селищних рад, Дніпропетровська область**

11 грудня 2014 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – ГО «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» – проводить семінар на тему «Земельні правовідносини у світлі реформування органів місцевої влади та децентралізації».

До участі в семінарі запрошуються землевпорядники сільських та селищних рад Дніпропетровської області.

Мета заходу: поінформувати землевпорядників сільських та селищних рад про зміни в земельному законодавстві, що відбулися у 2014 році щодо земельних правовідносин; презентувати роль та місце органів місцевого самоврядування в управлінні землями різної форми власності, що знаходяться на території сільської ради.

Місце проведення: Дніпропетровськ.

18 грудня 2014 року**«Прибуткова відгодівля свиней в умовах особистого селянського господарства», Львівська область**

18 грудня 2014 року Проект USAID АгроІнвест проводить семінар «Прибуткова відгодівля свиней в умовах особистого селянського господарства». Семінар проводиться для свиноводів та бажаючих – членів кредитної спілки «Самопоміч» – з метою ознайомлення селян з сучасними технологіями та економікою відгодівлі свиней в умовах домогосподарств. Цей захід сприятиме технологічному розвитку дрібних сільгоспвиробників, що, у свою чергу, підвищить їх кредитоспроможність.

Місце проведення: м. Броди, Львівська область.

18 грудня 2014 року**Ододенний тренінг з безпечності харчових продуктів для представників асоціацій виробників, Київ**

18 грудня 2014 року Проект USAID АгроІнвест проведе тренінг з безпечності харчових продуктів та впровадження принципів HACCP та принципів належної сільськогосподарської практики (Global GAP) для представників національних аграрних галузевих асоціацій.

Мета заходу: попереднє ознайомлення представників галузевих асоціацій з основами сертифікації виробництва сільськогосподарської продукції за системою Global GAP та сертифікації переробних підприємств за системою HACCP.

За результатами проходження навчання слухачам

видаються сертифікати та буде проведено тестування з відбору учасників для навчання консультантів із впровадження сертифікації виробників та переробників сільськогосподарської продукції.

Місце проведення: м. Київ.

19 грудня 2014 року

З'їзд фермерів України, Київ

19 грудня 2014 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Асоціація фермерів та приватних землевласників України – проводить З'їзд фермерів України. На розгляд винесено питання роботи Асоціації фермерів та приватних землевласників України та заходи щодо подальшої розбудови, організаційного зміцнення і підвищення рівня та ефективності діяльності структур Асоціації на всіх рівнях. Відбудуться також вибори до керівного складу АФЗУ.

Місце проведення: Київ.

20 грудня 2014 року

Круглий стіл «Перспективні напрями розвитку земельних відносин у 2015 році. Шляхи подолання проблемних питань», Київ

20 грудня 2014 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Земельна спілка України – проводить круглий стіл на тему «Перспективні напрями розвитку земельних відносин у 2015 році. Шляхи подолання проблемних питань». На круглому столі будуть розглянуті такі питання:

- Чого чекати у 2015 році в земельній сфері?
- Чи будуть реалізовані положення Коаліційної угоди з земельних питань?
- Проблемні питання земельних відносин, які підлягають невідкладному вирішенню.
- Шляхи подолання корупції у земельній сфері.

У круглому столі візьмуть участь експерти з земельних відносин, науковці, представники державних органів, громадських організацій, діяльність яких пов'язана із земельною сферою.

Місце проведення: Київ.

23 грудня 2014 року

Семінар для голів селянських фермерських господарств, Дніпропетровська область

23 грудня 2014 року партнер Проекту USAID AgroInvest – ГО «Громадська платформа впровадження земельної реформи в Дніпропетровській області» – проводить семінар на тему «Актуальні питання опо-

даткування та складання річної звітності; проблеми реєстрації договорів оренди». До участі в семінарі запрошуються голови селянських фермерських господарств Дніпропетровської області. Мета заходу: поінформувати голів селянських фермерських господарств про питання оподаткування та надати консультації з питань реєстрації договорів оренди.

Місце проведення: Дніпропетровськ.

23 грудня 2014 року

Радіограма «Моя земля – моє право»

23 грудня 2014 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі «Колос», вийде в ефір чергова радіограма «Моя земля – моє право».

Випуск готується у рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID AgroInvest.

Тема випуску: «Фермери дивляться в завтрашній день: перемагають апокаліптичні настрої чи поміркований оптимізм?».

23 – 24 грудня 2014 року

Дводенний тренінг для консультантів з впровадження сертифікації виробників та переробників сільськогосподарської продукції, Київ

23 – 24 грудня 2014 року Проект USAID AgroInvest проводить дводенний тренінг для консультантів з впровадження сертифікації виробників та переробників сільськогосподарської продукції. Тренінг включає проведення практичних занять з оцінки процедур, заснованих на принципах НАССР, оцінювання підприємств, методів проведення діагностичних аудитів на підприємствах.


















Мета заходу: підготовка місцевих тренерів, які зможуть самостійно надавати послуги виробникам сільськогосподарської продукції та переробним підприємствам з підготовки їх виробництв до проходження сертифікації за системами Global GAP та/або НАССР.


У семінарі візьмуть участь фахівці, які будуть відібрані за результатами спеціального тестування після завершення одноденного тренінгу.


За результатами проходження навчання учасникам будуть видані сертифікати та буде надана можливість виконати практичні роботи з консультаційної підготовки фермерських господарств та малих переробних підприємств.


Місце проведення: м. Київ


АгроІнвест у ЗМІ


-  [USAID надасть допомогу 120 тис українцям, які потерпають від конфлікту на Донбасі](#)
-  [Володимир Сидоровський: "Нам потрібні зміни в законодавстві і довгі дешеві гроші в село"](#)
-  [В Україні стартувала Програма партнерства, яка сприятиме доступу малих сільгоспвиробників до кредитів на розвиток господарств, - Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань \(інтерв'ю\)](#)
-  [Нові можливості фінансування малих і середніх виробників сільськогосподарської продукції кредитними спілками України](#)
-  [Аграрії Херсонщини обговорили перспективи співпраці з європейськими партнерами](#)
-  [Перспективи розвитку малих і середніх сільгосппідприємств обговорили у Львові](#)
-  [На Тернопільщині для власників землі запрацювала консультаційна «гаряча лінія»](#)
-  [Огляд новин законодавства за період 17.11. - 23.11.2014](#)
-  [В Україні появилась альтернатива аренды земли — експерт](#)
-  [Америка нам поможет в развитии аграрного сектора](#)
-  [Шесть миллионов долларов в херсонских аграриев будут вливать восемь лет](#)
-  [На финансирование фермерских хозяйств США выделит украинским кредитным обществам 6 млн долл.](#)
-  [Развитие фермерства тормозит недостаток финансирования](#)
-  [США выделят 6 млн долл. на развитие аграрного сектора в Украине](#)
-  [USAID начал партнерство с 5 кредитными союзами Украины](#)
-  [USAID совместно с кредитными союзами поможет небольшим аграриям в привлечении финансирования](#)
-  [Проект USAID АгроІнвест провів засідання круглого столу «Підведення підсумків навчально-ознайомчої поїздки до Польщі»](#)


 Продовольственный сектор Украины нуждается в новой стратегии


 Асоціації кредитних спілок пропонують регулятору опрацювати окремі питання діяльності ринку кредитної кооперації

 Відомості про земельні ділянки і досі засекречені


 Чи можна поєднати українські реалії та європейське законодавство?

 У Львові обговорили перспективи розвитку малих сільгосп підприємств

 У Європі відкривають супермаркет української продукції

 USAID починає партнерство с 5 кредитними союзами України

 ОСОБИСТІ СЕЛЯНСЬКІ ГОСПОДАРСТВА - УЧАСНИКИ РИНКУ?

 Чого чекати світовому свинарству найближчі 15 років?

Відомості про нерухоме майно в Україні відкривають «сім печаток»



Земельну сферу в Україні фахівці називають такою, що найбільше просякнута корупційними схемами. І однією з вагомих причин такого стану справи є істотна обмеженість у доступі до відомостей про речові права на нерухоме майно. Тривалий час вони перебували «за сімома печатками», інформація про земельні ділянки та їх власників була доступна лише вузькому колу втаємничених осіб, а це гальмувало розвиток земельних відносин і аграрної галузі в цілому.

Щоправда, останнім часом відбулися зміни, які дозволяють говорити про початок серйозного реформування в земельній сфері. Йдеться про законодавчі зміни щодо роботи Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, які невдовзі мають набути чинності. Ми говоримо про них із головним юридичним радником Проекту USAID «АгроІнвест» Павлом КУЛИНИЧЕМ.

- Чому чинний Держреєстр виявився напівпрозорим?

- Говорити про «напівпрозорість» неправильно - він непрозорий, оскільки істотно обмежує доступ до інформації, яка міститься в ньому. Це видно з чинної редакції Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень». Згідно з статтею 28 зазначеного закону, право на отримання інформації з цього реєстру фактично мають лише власники майна, які зареєстрували в Державному реєстрі якісь права, та їхні спадкоємці. А от інформаційну довідку з Реєстру можуть отримувати органи державної влади (посадові особи) у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом. Йдеться про судові органи, правоохоронні органи, які проводять розслідування, органи податкової служби, органи місцевого самоврядування тощо. Однак тут можна говорити про певне виключення, бо йдеться про окремі випадки.

Згаданий закон зумовив створення закритого та непрозорого Держреєстру. І це істотно обмежило його можливості як вельми цінної інформаційної бази, що могла б бути корисною в різних сферах економіки.

- Чи стосується така закритість всієї «земельної інформації» з Держреєстру?

- Йдеться, насамперед, про те, що вся інформація в Держреєстрі недоступна для переважної більшості потенційних користувачів.

Крім того, існує ще й закрита для всіх інформація, яка

визначається законом «Про державну таємницю». Ця інформація може стосуватися земельних ділянок, наданих Службі безпеки України, Збройним силам тощо.

- Чим був зумовлений такий непрозорий підхід до формування Державного реєстру?

- Хочу звернути увагу на те, як формувалося законодавство, на підставі якого ведеться Державний реєстр.

Чинна редакція закону «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» була схвалена в лютому 2010 року. Спочатку планувалося, що закон набуде чинності з 1 січня 2012 року, та згодом цей термін було перенесено на 1 січня 2013 року. Згадаймо, що у владних кабінетах тих часів перебували люди небідні, які володіли величезною кількістю об'єктів нерухомого майна, зокрема, й земельними ділянками. Думаю, вони не бажали, аби відомості про їхні володіння, про нерухомість стали доступними.

Наведу такий приклад. Земельний кодекс України передбачає, що кожен громадянин має право отримати безкоштовно у власність 6 різних за цільовим призначенням видів земельних ділянок – по одній ділянці за кожним цільовим призначенням. На практиці є випадки, коли люди, особливо, наближені до органів влади, отримують безкоштовно у власність не одну земельну ділянку певного цільового призначення, а кілька. Особливо, якщо такі земельні ділянки розташовані на території різних адміністративно-територіальних одиниць – районів і областей. Тож коли б ми відкрили такий ре-

еєстр, ця приватизаційна вакханалія стала б відомою.

Тому не випадково, коли готувався закон «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», передбачалося, що він не відразу набуде чинності. Паралельно розроблявся ще один закон «Про захист персональних даних». Він був ухвалений 1 червня 2010 року і набув чинності дуже швидко – з 1 січня 2011 року. У ньому передбачена величезна кількість даних, які віднесені до категорії персональних і які послужили підставою для закритості реєстру.

- Які це дані?

- Дані про особу, про наявність у неї певного майна, паспортні дані, дані про реєстрацію тощо. Фактично всі вони містяться і в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Думаю, тоді все робилося задля того, аби унеможливити доступність до цих відомостей.

Україна – остання країна не лише в СНД, але й на європейському континенті, яка запровадила Державний реєстр речових прав на нерухоме майно. Це такий собі антирекорд. Але навіть запроваджуючи, зробили його напівфункціональним, таким, що викликав цілу низку нарікань.

- Як непрозорість Держреєстру позначається на бізнесовому та інвестиційному кліматі країни?

- Держреєстр має виконувати серйозну функцію сприяння роботі бізнесу та залучення інвестицій.

Наприклад, якийсь бізнесмен спеціалізується на будівництві промислових об'єктів і шукає відповідне для цього місце. За допомогою брокерів він знаходить земельну ділянку, яка видається придатною. А далі має пересвідчитися, який правовий режим цієї ділянки, – хто її власник, яке її цільове призначення, в якій зоні вона знаходиться, хто є сусідами цієї земельної ділянки. Бізнесмен не хоче купувати «кота в мішку». Приміром, сусіди можуть володіти земельною ділянкою рекреаційного призначення і не захочуть, аби коло них зростав промисловий об'єкт, який негативно впливає на навколишнє середовище. Такі сусіди мають важелі для захисту, вони блокуватимуть роботу потенційного промислового інвестора.

Цей приклад показує, що відсутність інформації робить інвестора напівсліпим. Тому Україна в світовому рейтингу щодо легкості ведення бізнесу посідає далеко не передові місця. Інвестори чекають позитивних сигналів від влади. І переконаний, що навіть перші кроки, які ми робимо в цьому напрямку, можуть додати хороших перспектив.

- Як в інших країнах працюють структури, аналогічні українському Держреєстру?

- Досвід інших країн свідчить про можливість існування різних систем посвідчення прав на нерухомість.

Приміром, у Сполучених Штатах Америки немає єдиного реєстру речових прав на нерухоме майно – ні на федеральному рівні, ні на рівні окремих штатів. Так склалося історично. У них реєструються не права на нерухомість, а угоди щодо набуття прав. Якщо в Америці хтось купує земельну ділянку, він замовляє юристу проведення дослідження – хто володів нею, на яких правах тощо. Так він отримує повну інформацію, я б додав, об'єктивну і відповідальну, на підставі якої можна ухвалювати рішення. Така система давно діє в США і влаштовує тамтешній бізнес.

Нам краще використовувати досвід європейських країн. У переважній більшості там створені єдині реєстри прав на нерухоме майно. Єдиність означає, що права на земельні ділянки і розташовані на них будівлі реєструються в одному реєстрі за єдиними правилами і як єдиний об'єкт нерухомості.

Скажімо, в Німеччині купуєш земельну ділянку, а все, що розташоване на ній (будівлі, споруди), не є окремим об'єктом прав, а приналежить земельній ділянці.

- Вони мають там відкриту інформацію?

- Вся інформація, яка міститься в переважній більшості європейських реєстрів, є відкритою і загальнодоступною. Я вивчав досвід роботи реєстру у Великій Британії, Німеччині та деяких інших європейських країнах. Наприклад, у Німеччині ми прийшли до органу влади, який веде реєстр, і запитали: покажіть нам, будь ласка, відомості про земельну ділянку, яку ми бачимо з вікна. Щоправда, виявилось, що мова йшла про площу, яка перебувала в комунальній власності. Але і на сусідню з нею ділянку у приватній власності ми отримали інформацію практично миттєво. Нам надали роздруковану схему земельної ділянки, інформацію про її власника, про її особливості, про сусідів.

- Як слід реформувати вітчизняний Держреєстр і що для цього треба зробити?

- Якщо казати коротко, то, насамперед, наш реєстр треба реформувати таким чином, щоб із закритого він перетворився на відкритий.

Нелегке питання для наших законодавців. Навіть для нинішніх. Ще 25 березня 2014 року Верховна Рада України розглядала проект закону «Про внесення змін до закону про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», яким перед-

бачалося надання відомостям з цього реєстру статусу відкритих, доступних для всіх. Його вніс Кабінет Міністрів. І хоча він представляв парламентську коаліцію, законопроект не набрав необхідної підтримки.

Що дивує – приблизно однакову кількість голосів тоді не додали як опозиційні фракції, так і фракції коаліції. Це свідчення того, що тіньова приватизація, набуття прав на нерухомість в неконтрольованому суспільством порядку зайшла дуже далеко. Ми мали невідкладно робити кардинальні зміни.

Маю надати належне урядовцям: вони не склали рук і вже на наступній сесії Кабінет Міністрів вніс до Верховної Ради низку законопроектів для протидії корупції. Серед них був проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів». У цьому законопроекті стаття 28 закону «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» викладена в новій редакції. Перша частина цієї статті наголошує, що інформація про зареєстровані права та їх обтяження, яка міститься у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, є відкритою та загальнодоступною. Таким чином, знімаються всі ті обмеження на доступ до інформації, які наразі містяться у досі чинному законі.

14 жовтня Верховна Рада ухвалила цей закон, і Президент невдовзі підписав його. 25 жовтня він був опублікований в газеті «Голос України» і, як записано в самому законі, набуде чинності за місяць після опублікування. Тобто, 25 листопада ця редакція статті 28 закону набуде чинності. І наш реєстр нарешті стане відкритим і доступним.

- Яку роль у реформуванні українського Держреєстру відіграють громадські організації та технічні проекти, зокрема, «АгроІнвест»?

- Громадські організації, проекти технічної допомоги вже давно опікуються питаннями реформування Державного реєстру. І їхню роль у цьому процесі не можна применшувати. Думаю, якби не сприяння всіх цих структур, підготовка та ухвалення антикорупційних законів могли б затягнутися на довший термін.

Насамперед, важливо було сформуванню відповідну громадську думку. Якщо ми здійснюємо вагомні законодавчі кроки, то повинні знати, що вони запитані суспільством і підтримані ним. У даному разі думки збігалися: люди втомилися від «закритих сфер» діяльності влади, роботи економіки. І не просто втомилися – від цього потерпали бізнес, фахівці, просто пересічні громадяни.

Представники Проекту USAID «АгроІнвест» брали активну участь в роботі різних робочих груп за участю урядових структур, де обговорювалися ці питання, висловлювали свою позицію. Також виступили на цілій низці семінарів, круглих столів, у ЗМІ, співпрацювали з іншими проектами технічної допомоги, які займаються питаннями поліпшення економічної ситуації в Україні. Завдяки цій спільній роботі владні рішення спиралися на широку громадську думку.

Хочу також згадати й Асоціацію «Земельна спілка України», з якою «АгроІнвест» має тривалі партнерські стосунки. Ще навесні поточного року вона підготувала та подала на розгляд уряду аналітичний документ «10 кроків для подолання корупції в земельній сфері», де запропонувала надати статус публічного Державному земельному кадастру, що автоматично тягне за собою надання такого ж статусу відомостям Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. «АгроІнвест» посприяв поширенню цього документа та організації його обговорення.

- Якою мірою євроінтеграційні процеси, здійснювані Україною, впливають на формування відкритості та прозорості в земельній сфері?

- В Україні посилюються євроінтеграційні процеси. Вони вимагають широкої гармонізації українського законодавства з європейським.

Червоною ниткою в Угоді про асоціацію України і ЄС йдуть зобов'язання сторін щодо співпраці в поліпшенні бізнес-середовища в Україні – як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів. Складовою такого середовища якраз є інформація про правовий режим майна, в тому числі, нерухомого, для вкладення інвестицій. А також доступ до достовірних відомостей про таке майно як об'єкт інвестування для підприємців, які б хотіли розгорнути свою діяльність.

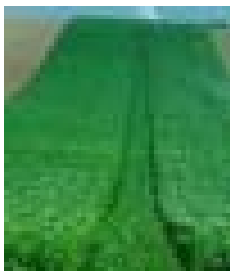
Тому, переконаний, європейські підходи до функціонування бізнесу в нашій країні будуть активніше задіюватися в усіх сферах вітчизняної економіки, позитивно впливати на її розвиток.

Максим НАЗАРЕНКО,

Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань

24 листопада 2014 року

В Україні стартувала Програма партнерства, яка сприятиме доступу малих сільгоспвиробників до кредитів на розвиток господарств



14 листопада Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) та п'ять українських кредитних спілок оголосили про початок програми, спрямованої на розвиток аграрного сектору. Вона діятиме в Львівській, Херсонській та Харківській областях. Під час її презентації наголошувалося, що дія програми спрямовується на підтримку малих та середніх сільгоспвиробників цих регіонів.

Програма здійснюється по лінії Департаменту USAID, який опікується питаннями кредитування розвитку (DCA). Докладно про Програму DCA розповідає один з її учасників, голова правління стрийської кредитної спілки «Вигода», що на Львівщині, Марія СЮМА.

- Скільки коштів виділяється на реалізацію Програми DCA?

- Загалом виходить близько 6 млн. доларів. Сума доволі суттєва. Вона спрямовується на сприяння кредитуванню малого та середнього аграрного бізнесу в Львівській, Херсонській та Харківській областях.

До реалізації програми долучаються 5 кредитних спілок. Крім нашої, серед них є також львівська «Анісія», херсонські «Громада» та «Народна довіра», «Харківська каса взаємної допомоги» з Харкова.

Програма розрахована на 8 років, тож є доволі тривалою у часі. За цей термін ми зможемо долучити до співпраці велику кількість агровиробників, надати їм кредити на розвиток їхнього бізнесу.

- Скільки коштів із загальної суми за Програмою DCA припадатиме на кожну кредитну спілку?

- Все залежить від тих завдань, які у рамках цієї програми виконуватимуть кредитні спілки. Зокрема, на початковому етапі у рамках співпраці за Програмою DCA наша кредитна спілка зможе видати кредитів на 300 тис. доларів. Це значна сума для будь-якої кредитної спілки. Вона особливо багато важить в умовах нинішньої фінансової кризи.

- Як для реалізації Програми DCA добиралися кредитні спілки?

- Цим питанням опікувався Департамент кредитування розвитку, а допомагав йому в роботі Проект USAID «АгроІнвест», який тісно співпрацює з кредитними спілками. З багатьма з них «АгроІнвест» реалізував спільні проекти.

Серед кредитних спілок для втілення Програми DCA були обрано ті, які активно кредитують дрібний та середній бізнес на селі та найбільше відповідають критері-

ям програми.

Перша обставина є особливо важливою. Справа в тому, що мале та середнє підприємництво на селі має великий потенціал, проте через гостру нестачу обігових коштів та кредитних ресурсів не здатне повною мірою його реалізувати. Комерційні банки на фермерів не надто зважають, бо звикли мати справу з холдингами. Тому наші кредити для малих та середніх сільгоспвиробників є життєво важливими.

- Як співпраця з малим та середнім агробізнесом виглядає на прикладі вашої кредитної спілки?

- Певний час ми не дуже орієнтувалися на фермерів. Вважали, що їх бізнес аж надто ризикований, бо працюють просто неба, а відтак, цілком залежать від примх погоди. А потім якось все переінакшилося. І добре, що так сталося, бо з'ясувалося, що співпрацювати з сільгоспвиробниками вигідно. Здебільшого вони відповідально ставляться до кредитів – намагаються вчасно і в повному обсязі повернути їх.

Тепер з дрібними та середніми сільгоспвиробниками працюємо охоче. Спеціально для них створили нові кредитні продукти.

- Подібні підходи демонструють й інші кредитні спілки – учасники Програми DCA?

- Так, ми часто збираємося, обмінюємося досвідом, розповідаємо про наші напрацювання, успіхи. Коротше, допомагаємо один одному.

- Усі перелічені вами кредитні спілки представляють різні частини України. Це – випадковість чи за цим криється щось більше?

- Це добре, що ми представляємо майже всю Україну.

Це є свідченням того, що механізми кредитування, які ми запроваджуємо в сільгоспвиробництво, можуть ефективно працювати будь-де.

- Яка роль в реалізації Програми DCA відводиться «АгроІнвесту»?

- Почну з того, що Проект «АгроІнвест» проводитиме для нас навчання. Попередньо фахівці «АгроІнвесту» радяться з нами, цікавляться, які теми для навчання зараз найбільш актуальні. Після цього вони вже самі визначаються, у якому форматі воно проходитиме. Для нас дуже важливо отримати нові знання. Особливо в умовах зростаючої конкуренції на ринках фінансових послуг.

«АгроІнвест» також допомагатиме нам в реалізації програми партнерства, яка полягає в розподілі ризиків. А вони є, і їх чимало. Приміром, сьогодні в селі майже неможливо взяти в заставу майно. Воно втрачає цінність, бо через несформованість земельного ринку реальної ціни на сільські гектари ніхто не здатен скласти, а порожніх хат в селах стільки, що хоч зараз вселяйся в них.

Ми сьогодні проводимо зібрання сільгоспвиробників, спілкуємося з ними. Так дізнаємося про їхні проблеми, спільно думаємо над тим, як їх ліпше вирішувати.

Сьогодні багатьох сільгоспвиробників цікавить не те, як виростити продукцію, а як її збути. Тому добре, що «АгроІнвест» сприяє у створенні сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Це потрібно, щоб селяни могли переробляти вирощену продукцію, здійснювати її передпродажну підготовку, реалізовувати на організованих ринках.

- На яких умовах у рамках Програми DCA кредитні спілки надаватимуть позики?

- Кредитні спілки надаватимуть кредити так само, як це вони роблять сьогодні, - за свої кошти. І кожна кредитна спілка встановлюватиме на них свої відсотки, висуватиме свої умови. Але в даному випадку мова буде йти про навчання, про формування індивідуального підходу до кожного позичальника, про зменшення вимог до застави, про розподіл ризиків тощо.

- На який термін кредитні спілки нині надають кредити?

- Кредитні спілки надають кредити на різний термін. Наша кредитна спілка переважно надає сільгоспвиробникам кредити строком до 1 року. Але якщо фермеру потрібно купити обладнання, і ми переконані, що він здатен повернути позичені кошти через 3 чи 5 років, ми готові піти йому на зустріч, надати позику на довший

час.

- До вас за кредитами звертаються власники особистих селянських господарств?

- Кредитні спілки обслуговують середній та дрібний бізнес і безпосередньо індивідуальний сектор. Це специфіка кредитних спілок. Тому за позиками до нас звертаються і власники особистих селянських господарств.

- Кредити видаються під заставу чи в якийсь інший спосіб?

- Однозначно – кожна кредитна спілка видає кредити під забезпечення. Забезпеченням може бути застava або порука. На сьогоднішній день кредитні спілки видають 80% кредитів під поруку і лише десь 20% - під заставу майна.

- Наскільки вигідною для розвитку сільського господарства України виявиться реалізація Програми DCA?

- Я думаю, що тепер усі сегменти малих та середніх сільгоспвиробників будуть мати доступ до кредитів, навіть ті, які до цього часу були практично позбавлені доступу до джерел фінансування. Це, по-перше. По-друге, вони матимуть можливість взяти кредит із меншими витратами. Бо коли кредит береться, скажімо, у банку, то там набагато довша процедура, великі вимоги до застави майна тощо.

- На яких умовах кредитним спілкам надаватимуться кошти за Програмою DCA?

- Ті кошти не йтимуть прямо до кредитних спілок. Вони будуть використовуватися для розподілу ризиків. Тобто, кредитні спілки будуть брати на себе частину ризиків з кредитування нового для нас сегмента більш великих господарств або тих, у яких недостатнє забезпечення, а інша частина цих ризиків ляже на плечі Програми DCA.

Для нас це дуже вигідно. Ми одержимо навчання, підтримку, більш стабільне становище на кредитному ринку, збільшення клієнтської бази та, звісно, доходів. Але найбільшу вигоду отримають дрібні сільгоспвиробники, бо йдеться про фінансування, яке їм буде потрібне особливо під час наступної посівної.

Тарас ТЕРНІВСЬКИЙ,

Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань

27 листопада 2014 року

Коментар експерта



Наталія ЛІЩИТОВИЧ, керівник напрямку «Розвиток фінансування малих та середніх виробників» Проекту USAID «АгроІнвест»:

- Кредитні спілки належать до небагатьох фінансових установ, які кредитують дрібних та середніх сільгоспвиробників. Уже п'ятий рік «АгроІнвест» дуже щільно з ними співпрацює. Своїми зусиллями ми об'єднали загалом 48 кредитівок, які дієво співпрацюють з аграрним сектором.

Понад 71% агрофінансування, наданого за нашої підтримки цього року, здійснене саме кредитними спілками.

А у нас є ще інші партнери, зокрема, комерційні банки. Це дуже потужні фінансові установи, проте навіть вони у цьому «позичковому» змаганні поступаються кредитним спілкам.

«АгроІнвест» надає кредитним спілкам консультативні послуги. Зокрема, як слід працювати з фермерами, з особистими селянськими господарствами. Ми вчимо кредитівки по-новому оцінювати ризики, робити ефективним і доступним своє агрокредитування, розробляти стратегію майбутньої діяльності.

Програма DCA відкриває для її учасників нові можливості. Вона сприятиме посиленню їхніх позицій на фінансовому ринку, збільшенню клієнтської бази у нових для них сегментах сільгоспвиробників, зростанню обсягу кредитів, наданих на розвиток дрібного та середнього підприємництва на селі, набуттю нових знань.

Як створити умови, щоб український селянин торгував у Європі?



Українська аграрна продукція дедалі активніше штурмує європейські ринки. І якщо донедавна ми здебільшого згадували успіхи зернових культур, які посідають провідні позиції в світі, то тепер говоримо про «закордонні» перспективи й нашої тваринницької та плодоовочевої продукції. Фахівці визнають, що європейців приваблює її якість, екологічна чистота та високі смакові властивості. За вдалого менеджменту і маркетингу така продукція може знайти попит у розвинених країнах.

Разом із тим, вітчизняні аграрії, що зуміли виростити таку продукцію, дотепер не знають, як краще її доставляти до кінцевих споживачів. Про це йшлося під час конференції «Ринки плодоовочевої продукції Європи та України. Перспективи та виклики», яка 20 листопада відбулася на базі львівського оптового ринку «Шувар».

«Шувар» був обраний не випадково. По-перше, він став одним із організаторів заходу, участь у якому взяли фахівці аграрної галузі, представники владних структур, громадських організацій, технічних проектів, а також сільськогосподарські виробники з восьми регіонів України. По-друге, оптовий ринок уже зажив доброї слави серед вітчизняних аграріїв, бо всіляко сприяє просуванню їхніх товарів на європейських ринках. І робить це доволі успішно, бо знає вимоги, які там висуюються до сільськогосподарської продукції. Зокрема, й такі, що стосуються її фасування, пакування, формування товарних партій і, що дуже важливо, її безпечності. Тож одна з учасниць конференції, заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Херсонської обласної державної адміністрації Маргарита Степанова схвально оцінила роль «Шувара» як своєрідного «вікна до Європи» для вітчизняних аграріїв. І додала, що його можливостями активно користуються її земляки: через «Шувар», за попередніми підрахунками, вони вже спромоглися реалізувати близько 5 тис. тонн городни і фруктів.

Важливо і те, що «Шувар» відкрив вікно не лише до Європи, а й, як не дивно це звучить, до України. Річ у тому, що до останнього часу в нашій країні мало хто зважає на дрібних та середніх сільгоспвиробників. У нашій свідомості надійно закріпився стереотип, що головними для них знаряддями праці залишаються лопати, вила та граблі. А ще вони обробляють невеличкі земельні ділянки, котрі часом вимірюються навіть не гектарами, а сотками. А коли так, то виникає цілком слушне запитання – на що здатні такі сільгоспвиробники? Хіба що прогледувати власні родини. Про цілу країну навіть і мови не може бути.

Та реальність спростовує таку думку. Насправді дрібні та середні сільгоспвиробники, до яких належать малоземельні фермери та власники особистих селянських господарств, суттєво впливають на наповнення та розвиток аграрного ринку. Зрештою, це засвідчує і статистика, яку наводили учасники львівської конференції. Так, директор місії Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) Джед Бартон навів такі дані: українські сільгоспвиробники, які потрапляють до категорії дрібних та середніх, виробляють понад 80% овочів та фруктів, їх частка в молочній продукції складає 77%, в продукції птахівництва – 45%, у виробництві зерна – 20%. Не менш вражаючими цифрами поділився і директор Департаменту економічного розвитку, аграрного ринку та інвестиційної політики Міністерства аграрної політики та продовольства Віталій Саблук. Згідно з ними, дрібні та середні сільгоспвиробники виробляють понад 60% м'яса, 98% картоплі.

Тож розуміємо, що цей сектор вітчизняної сільської економіки не лише не пасе задніх, а, навпаки, попри відстале технологічне оснащення, гостру нестачу коштів та інші проблеми, демонструє високу ефективність та результативність роботи. На своїх майже 6 млн. гектарах, за твердженням Віталія Саблука, вони

виробляють стільки ж продукції, скільки й агрохолдинги. І це при тому, що останні обробляють площу у кілька разів більшу і до того ж використовують сучасну сільгосптехніку, не відчувають нестачі в обігових коштах, банківських кредитах, міндобривах тощо.

Та постає питання, хто візьметься реалізувати продукцію, вирощену малими та середніми сільгоспвиробниками, яка часто не складається у великі товарні партії? Тривалий час на поставлене питання не знаходилося відповіді. «Шувар» став одним із перших в Україні оптових ринків, який не просто помітив власників фермерських та особистих господарств, а й пішов на тісну взаємовигідну співпрацю з ними. Потребу в ній засновник групи компаній «Шувар» Роман Федішин аргументував досить просто: «Чи потрібен оптовий ринок великому виробнику, який має свою дистрибуцію, свої склади, який може самостійно вийти на закордонні ринки? Мабуть, ми не надто їм потрібні. Чи потрібен оптовий ринок дрібному та середньому виробнику? Однозначно потрібен. Приміром, чи повинен кожен дрібний виробник картоплі будувати у себе сховище, налагоджувати переробку? Для цього йому довелося б знайти дуже великі інвестиції. Частково цю функцію ринок бере на себе».

Відомо, що в Україні окрім «Шувара» є й інші потужні оптові ринки. Та проблема полягає в тому, що вони не завжди помічають дрібних та середніх сільгоспвиробників, а нерідко навіть і не збираються їх помічати. Мовляв, пропоновані ними до реалізації обсяги сільськогосподарської продукції не дуже вражають, тож немає потреби на них навіть гаяти час. А в ринкових умовах час, як відомо, – це гроші.

Отже, остаточно зламати психологію гігантоманії на етапі реалізації агропродукції досі не вдалося. «Шувар» продемонстрував, як це можна здійснити, та його досвід поширено не на всі регіони. Хоча, запевнив Роман Федішин, ним вони охоче будуть ділитися з усіма, хто демонструватиме до нього інтерес.

Інший організатор львівського заходу – Проект USAID «АгроІнвест» продемонстрував свій підхід до зазначеної проблеми. Він відстоює ідею, що Україні потрібна комплексна система ринків, яка поряд з оптовими включала б регіональні та фермерські ринки. За підтримки Проекту розроблене попереднє техніко-економічне обґрунтування такої системи під умовною назвою «Зелені ринки», яка чітко показує, де мають

розміщатися різні типи ринків, щоб і продукція знаходила місце збуту, і потужності не простоювали порожніми, як це часто трапляється, коли оптовий ринок не має навколо себе фермерських, які б «живили» його. Саме така система ринків, максимально наближених до місць вирощування сільськогосподарської продукції, дозволяє їй у свіжому вигляді потрапити від поля до споживача, а також забезпечити вихід на експорт.

Ці ідеї «АгроІнвест» реалізує в багатьох українських регіонах. Серед пріоритетних – Херсонська область, яка переважно спеціалізується на сільському господарстві, особливо на такій його галузі, як плодоовочівництво. Саме тут за сприяння Проекту «АгроІнвест» будуються місцеві ринки, які вирізняються невеликими розмірами, проте досить великими обсягами продажів і здатні оперативно реагувати на ситуацію у сфері реалізації сільськогосподарської продукції. За словами Маргарити Степанової, Проект також надає значну консультативну допомогу, бо аграрії мусять знати не лише те, як вирощувати свою продукцію, але і як її продавати. «Лише цього року спільно з Проектом «АгроІнвест» ми провели велику кількість навчальних семінарів, які охопили більшу частину нашої області».

Під час конференції підкреслювалося, що «АгроІнвест» максимально сприяє формуванню повноцінної збутової мережі, вагомою складовою якої є сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи. Лише в Херсонській області, за інформацією Маргарити Степанової, було організовано 10 таких кооперативів, і всі вони успішно працюють.

Одна з проблем сьогодення, за словами Віталія Саблука, полягає в тому, що дрібні сільгоспвиробники не мають офіційного статусу виробника сільськогосподарської продукції. А отже, позбавляються змоги вийти на організовані ринки і реалізувати на них за легальними схемами і ринковими цінами результати своєї праці. Однак, додав він, нині ця проблема вже наблизилася до вирішення: у Міністерстві аграрної політики та продовольства розробляються доповнення до чинного закону «Про фермерське господарство». Згідно з ними, за бажання власники особистих селянських господарств можуть переоформити їх у фермерські господарства сімейного типу. Відтак, вони долучаться до інших офіційно визнаних державою сільгоспвиробників, а це відкриє для них зовсім нові можливості: зниження податкового навантаження, повноцінний вихід на організовані ринки збуту продукції, можливість об'є-

днуватися в кооперативи, соціальний захист тощо.

«Коли ми спостерігаємо за тим, як розвивається сільське господарство в Україні, стає очевидним, що воно має потенціал вплинути на загальне економічне зростання, підвищення добробуту українських громадян. А також спроможне зробити один із головних внесків у забезпечення продовольчої безпеки в світі», – наголосив Джед Бартон.

Потенціал вітчизняної аграрної галузі підтверджує і Роман Федішин. Він повідомив, що ринок «Шувар» долучатиметься до всіх ініціатив, які сприяють розбу-

дові мережі реалізації сільськогосподарської продукції. «Ми підемо на такі інвестиційно ємні проекти, як створення супермаркетів української продукції в Європі. Переговори вже нині ведуться. І перший такий плануємо відкрити у Стокгольмі».

Михайло ВЕРНИГОРА,

Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань

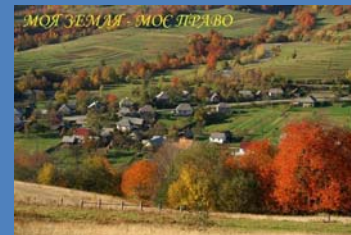
28 листопада 2014 року

Проект USAID АгроІнвест

Вул. Володимирська, 4,
2-й поверх
м. Київ, 01001 Україна
Тел.: (+38044) 232-97-55
Факс: (+38044) 232-97-56

www.agroinvest.org.ua

Моя земля – моє право



У грудні 2012 р. Проект USAID АгроІнвест спільно з Українським освітнім центром реформ (УОЦР) розпочав інформаційно-просвітницьку кампанію з питань права власності на землю **"Моя земля – моє право"**.

Метою проведення інформаційно-просвітницької кампанії з питань права власності на землю є підвищення рівня обізнаності громадян – власників земельних ділянок про їхні земельні права, популяризація практики створення на місцях асоціацій дрібних землевласників, які сприятимуть захисту їх інтересів та посиленню позицій у переговорах з орендарями, просвіта громадян – дрібних землевласників – з метою формування в них спроможності приймати поінформовані рішення щодо купівлі-продажу земельних ділянок в умовах працюючого ринку сільськогосподарської землі, просвіта власників дрібних фермерських господарств з метою формування в них спроможності захистити свої господарства в умовах функціонуючого ринку землі (включно з просвітою з питань доступу до кредитів на придбання земельних ділянок та викупу на виплат; реструктуризації фермерських господарств тощо), роз'яснення цільовим аудиторіям змісту останніх законодавчих новацій, їх впливу на земельні права, ризики та можливості, що виникають у зв'язку з їх ухваленням, інформування всіх цільових категорій населення про наявних на місцях надавачів правової допомоги з надійною репутацією.

Зasadничим принципом проведення інформаційної кампанії є скоординоване як тематично, так і в часі поширення інформації в телевізійних і радіопрограмах, в радіо- і відеосюжетах, на засіданнях Національного прес-клубу з аграрних та земельних питань, через Інтернет, у друкованих інформаційних матеріалах, в ухвалі проведення прес-турів. Така часова і тематична єдність дозволяє досягти ефекту масованого інформаційного впливу.

Радіо- і телевізійні програми транслюються на загальнонаціональних каналах. Обласними державними телерадіокомпаніями будуть запропоновані змонтовані програми для ретрансляції.

Усі випуски радіопрограм, телепрограм, ток-шоу на радіо, відео- і радіосюжети можна прослухати або переглянути на веб-каналі **YouTube**.

Тематично узгоджені з радіо- і телевізійним продуктом інформаційні матеріали (коментарі, інформаційні повідомлення, інтерв'ю, аналітичні та роз'яснювальні матеріали) розміщуються на сайтах УОЦР, Проекту АгроІнвест та адресно поширюються серед журналістів, які спеціалізуються на висвітленні земельної тематики, та редакції центральних та місцевих ЗМІ, що ведуть рубрики з питань реформування земельних відносин. Поширювані у такий спосіб інформаційні матеріали пропонуються редакторам місцевих ЗМІ для безоплатного передруку та журналістам як фактаж в авторських публікаціях.

Проблеми, які виносяться для обговорення в ході проведення засідань Національного прес-клубу з аграрних і земельних питань та прес-турів, споріднені з підготовленими інформаційними матеріалами, радіо- і телевізійним продуктом. Інформаційні матеріали, анонси радіо- і телевізійних програм, засідань Національного прес-клубу з аграрних і земельних питань та останні новини про реалізацію програми "Моя земля – моє право" розміщуються на сайтах УОЦР і Проекту АгроІнвест.

Сторінка Національного прес-клубу у **Facebook**

У листопаді 2014 року було підготовлено:

Інформаційні матеріали для ЗМІ:

- [Відомості про нерухоме майно в Україні відкривають "сім печаток"](#)
- [В Україні стартувала Програма партнерства, яка сприятиме доступу малих сільгоспвиробників до кредитів на розвиток господарств](#)

- [Як створити умови, щоб український селянин торгував у Європі?](#)

Радіопередачі:

- [25.11.2014 "Нові можливості фінансування малих і середніх виробників сільськогосподарської продукції кредитними спілками України"](#)
- [11.11.2014 "Які правові поради власникам паїв, що здають свою землю в оренду, пропонують юристи?"](#)

Випуск цього Вісника став можливим завдяки ширій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст випуску є винятковою відповідальністю авторів та необов'язково відображає точку зору USAID або уряду США.